

tudós könyvek dolga lesz. Hanem elsősorban emberi lényéről, arról a személyes karakterról és karizmáról, amely a nyolcszáz esztendeje velünk élő magyar költészet egyik legnagyobb értéke és (számunkra, magyarok számára) ajándéka. Ez a karakter és karizma, modhatni, a nemzeti hagyományok, a lelki és erkölcsi „hungarikumok” közé tartozik. Átjárja a személyes felelősségvállalást nemzeti kultúránk és anyanyelvünk mellett, áthatja a közösségi hűséget, a történelmi tudatosságot, egy olyan „lelkiségét”, amelynek Lászlóffy Aladár egyik utolsó hiteles képviselője volt.

Távozása, amelyet hosszú esztendőik testi és lelki gyötrelmei készítettek elő, ezért nemcsak az irodalom vesztesége és nem csak az én személyes veszteségem, – a nemzetnek kell gyászolnia, ahogy Illyés Gyula, Jékely Zoltán, Márai Sándor, Sütő András (és még sokuk) halálakor. Mind kevesebben vagyunk, ezért halottainkat is úgy kell őriznünk és szeretnünk, mintha itt lennének közöttünk, és fognak a kezünket, irányítanak a tekintetünket, a lépteinket. Lászlóffy Aladár is itt van közöttünk, emlékével, írásaival, abban a szeretetben, amelyet iránta érzünk, és amely, ahogy az apostol mondja, „soha el nem fogy”. És ugyanakkor ott van fölöttünk, túl a felhőkön, az égbolton, a mindenségen: Isten trónusa előtt könyörög Erdély magyarságáért és szójátékaival nyugözi le az angyalokat.

Végső búcsúm ezért, ha fájdalmas is, utat keres a megbékéléshez. Ezt a megbékélést kívánom Aladár barátainak, és kívánom mindenki előtt Lászlóffy Gyöngyinek, akit, ígérhetem, sohasem hagyunk magára. Búcsúzom most Tóled, Barátom, a magyar írók közösségének nevében is: nyugodjál békében, kisérijen és őrizzen meg szeretetünk.

Elhangzott Kolozsváron, a Házsongárdi temetőben 2009. április 29-én.

V A R G A I S T V Á N

Szívünkben is óra jár

Lászlóffy Aladár igen szomorú halálhíre első találkozásunk emlékét idézi föl bennem. Annál is inkább emlékezetes ez a találkozás számomra, mert ritkán történik szerkesztővel, hogy ilyen alkalomkor rögvest verset kapjon a költőtől. Igaz, ebben az esetben „kéznél” volt az alkotás.

Csak kicsit kell kutakodni a Berzsényi Társaság történetében, s rögtön kiderül: 1990 december 17-én a kaposvári Petőfi Könyvtárban Lászlóffy Aladár volt a Társaság vendége. Feleségével érkezett a városba, ahol akkor járt életében először. A hosszú vonatkozás Pestről a somogyi megyeszékhelyre nem telt céltalanul, hiszen a megérkezés után csakhamar kiderült: verset szerzett az úton. Kérésünkre megmutatta, s emlékszem, Király Ágival, a Társaság legendás és feledhetetlen ügyvezető titkárával azonnal elnyerte tetszésünket. Természetesen ma már nem tehető hozzá a vershez az akkori kor akusztikája. Másfél hónappal korábban érkeztünk vissza Erdélyből Ágival, ahol Ágh István, Lázár Ervin, Utassy József és Kósa Csaba társaságában vettünk részt egy egyhetes, több

író-olvasó találkozási körúton. Hatása alatt voltunk tehát annak az atmoszférának, amelyet az ott élő írók, költők teremtettek számunkra. Éppen ezért örültünk, és voltunk büszkék arra, hogy az általunk nagyra tartott költő egymásra rímelteti az ő Kolozsvárát a mi Kaposvárukkal.

Magam akkor az új idők szellőcskéin hajózva Más Kor címmel tettem kísérletet egy folyóirat szerkesztésére, remélve: igény lesz az ilyesfajta próbálkozásokra. Túl voltunk már a bemutatkozó számon, amit próbaszámnak neveztünk el. E lapnak kértem el Lászlóffy Aladártól a verset, s nagy örömünkre a Más Kor első évfolyamának első számában megjelent a vers. Címe még nem volt az alkotásnak, ezt későbbre hagyta a költő. Aztán már másnap, a búcsúzkodás alkalmából sem akart rögtönözni, így fölhatalmazott, adjak én címet versének. Három nappal később a fővárosi Rátkai Klubban volt a Társaság vendége Lászlóffy Aladár, ahol Kósa Csaba volt a beszélgetőpartnere. Azért emlékezetes ez az este is, mert ekkor adták át a Berzsenyi-díjat a két kitüntetettnek: Bábi Péter komáromi tanárnak, és Kincses Előd marosvásárhelyi jogásznak.

Itt említettem meg a költőnek, milyen címet találtam verse fölé: Zselic-expressz. Helybenhagyólag bólintott.

Lám, lassan ennek is két évtizede. El is feledtem már azt a lapot is majdnem, s benne a verset is. Ez a fájdalmas hír most előkerestette velem. Olvasom, és szomorúvá tesz, hogy annyi minden aktuális még mindig benne.

L Á S Z L Ó F F Y A L A D Á R

Zselic-expressz

*Fejünkben egy óra jár,
Újabb gondok sora vár –
Kolozsvár,
Kaposvár!*

*Szerencsére hull a hó,
Mindenre jó takaró-
Kaposvár,
Kolozsvár!*

*Zombor, Trencsén, Fogaras,
A valutánk fagaras –
Kolozsvár,
Kaposvár!*

*Nincsen kincünk, csak a rög:
Arany nyelve összeköt –
Kaposvár,
Kolozsvár!*